

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
"УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ"
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА РОМАНСЬКИХ МОВ І ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан

Факультету іноземної філології

(назва факультету)

Рошко М.М.

(прізвище, ініціали)

2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**«Основи наукових досліджень»
для студентів II курсу денної форми навчання
факультету іноземної філології**

Рівень вищої освіти	Бакалавр
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035.04 Філологія. Романські мови та літератури (переклад включно)
Предметна спеціальність (Спеціалізація) (за наявності)	035.04 Філологія. Романські мови та літератури (переклад включно)
Освітня програма	Французька мова і література. Переклад.
Статус дисципліни	Обов'язкова
Мова навчання	українська

Робоча програма навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень» для студентів II курсу денної форми навчання факультету іноземної філології. 2023 р. – _14_ с.

Розробник: Гаврило І.В., ст. викл,

Протокол № 8 від « 30 » травня 2023 року

Схвалено науково-методичною комісією факультету іноземної філології
протокол № 4 від « 30 » червня 2023 р.

Голова науково-методичної комісії _____ Синьо В.В.

Завідувач кафедри

В.С. Резушаніч Д.
(підпис) (прізвище та ініціали)

« 30 » червня 2023 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки:
Загальна кількість годин – 90	2-ий
Кількість модулів –1	Семестр:
	3
Тижневих годин для денної форми навчання:	Лекції:
аудиторних –2	20год
самостійної роботи студента – 5 год	Практичні (семінарські):
	10 год
Вид підсумкового контролю: залік	Лабораторні:
	0 год
Форма підсумкового контролю: усна	Самостійна робота:
	60год

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета – дати майбутнім фахівцям систематизоване уявлення про теоретичне і практичне підґрунтя для ефективного проведення наукових досліджень, ознайомити студентів із методологією і методами дослідження, інформаційним забезпеченням науково-дослідної роботи, основними вимогами щодо оформлення наукових результатів, ввести елементи наукової творчості у професійно-орієнтовані дисципліни, розвинути у студентів навички комплексного стилістичного аналізу та інтерпретації текстів, включаючи вміння пояснити, як і за допомогою яких засобів досягнуто певного стилістичного ефекту, тобто, у більш широкому розумінні, вміння проаналізувати матеріальне підґрунтя естетичної функції художнього мовлення

Відповідно до освітньої програми «**Англійська/німецька/французька мова і література. Переклад.**», вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

ЗК-6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел

ЗК-11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ФК-5. Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до XXI століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.

ФК-7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації).

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «**Основи наукових досліджень**» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

Шифр НД за ОП	Назва навчальної дисципліни
ОК 2	Філософія
ОК 5	Психологія (в т.ч. вікова)
ОК 7	Педагогіка
ОК 15	Англійська/німецька/французька мова (практичний курс)
ОК 22	Історія зарубіжної літератури (античність, Середні віки, Відродження, XVII-XVIII століття)
ОК28	Педагогічна практика

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «**Освітньо-професійна програма підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціалізації «Філологія. Французька мова і література. Переклад.**», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Знає основні історичні етапи розвитку предметної області.	ПРН 1

Знає та розуміє сучасні філологічні й дидактичні засади навчання іноземної мови (або мови національної меншини України) та зарубіжної літератури (або інтегрованого курсу літератури національної меншини України та зарубіжної літератури), мовні норми, соціокультурну ситуацію розвитку іноземної мови (або мови національної меншини України), особливості використання мовних одиниць у певному контексті, мовний дискурс художньої літератури й сучасності.	ПРН 13
Пояснює специфіку перебігу літературного процесу різних країн у культурному контексті, характеризує літературні епохи, художні напрями, течії, жанри, стилі, здобутки національних літератур, інтерпретує художні твори класики й сучасності.	ПРН 17
Застосовує різні види аналізу художнього твору, визначає його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції й новаторство, зв'язок твору із фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної та світової культури.	ПРН 18

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень» є: усне опитування, підсумкові контрольні роботи, екзамен.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: відповіді на семінарських заняттях

Форма модульного контролю: модульна контрольна робота.

Форма підсумкового семестрового контролю: залік.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота										Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	50	100
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	5	50
Модульна контрольна робота	1	50
Разом		100

Критерії оцінювання усних відповідей на семінарських заняттях

- «відмінно» – студент бездоганно засвоїв теоретичний матеріал, демонструє глибокі і всебічні знання відповідної теми, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання та знання художнього тексту при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;
- «добре» – студент добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі художнього тексту;
- «задовільно» – студент в основному опанував теоретичними знаннями навчальної теми або дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття та факти з художнього тексту, додаткові питання викликають у студента невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища художнього тексту;
- «незадовільно» – студент не опанував навчальний матеріал теми, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі чи в художньому тексті, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Модульна контрольна робота містить 25 закритих тестових завдань. Максимальна кількість балів, які може отримати здобувач, - 50 (по 2 бали за кожен правильно виконаний тест) за тестові завдання.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Програмою передбачено таку форму контролю, як екзамен. Підсумковий семестровий контроль здійснюється за результатами модульного контролю та усної відповіді на питання, що входять до екзаменаційних білетів. Оцінка виставляється за 100-бальною шкалою, яка переводиться у національну шкалу та шкалу ECTS.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Шкала ЕКТС	Диференційована шкала	Недиференційована шкала	Мін. бал - Макс. бал
A	<i>відмінно</i>	Зараховано	90-100
B	<i>добре</i>		82-89
C			74-81
D	<i>задовільно</i>		64-73
E			60-63
FX	<i>незадовільно</i>	Незараховано	35-59
F			0-34

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

1. Оцінка «відмінно» (90–100 б.) виставляється, якщо студент відповів на питання екзамену в повному обсязі, мають місце обґрунтованість та повнота

відповіді на теоретичні та практичні питання. Можлива присутність деяких недоліків у вигляді описок.

2. Оцінка «добре» (74-89 б.) – виставляється, якщо студент відповів на питання екзамену в повному обсязі, висвітлені всі теоретичні та практичні питання, але має місце деяка необґрунтованість розкриття цих питань. Можлива присутність деяких недоліків у вигляді технічних помилок та описок.

3. Оцінка «задовільно» (60-73 б.) – виставляється, якщо студент відповів на питання екзамену в неповному обсязі, немає повної відповіді на теоретичні або практичні питання, але практичне питання в основному виконане. Можлива присутність деяких грубих теоретичних або практичних помилок.

4. Оцінка «незадовільно» (1-59 б.) – виставляється, якщо студент відповів на питання екзамену в неповному обсязі, повністю відсутні відповіді на теоретичні або практичні питання. Незадовільна оцінка може бути виставлена, якщо відповіді були не по суті теоретичних та практичних питань.

Критерії оцінювання курсової роботи (проєкту) (у разі потреби)

Критерії оцінки та бали			Максимальна оцінка у балах	
ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ				
1. Актуальність, теоретичне і практичне значення роботи				
необґрунтовані	обґрунтовані; робота містить елементи наукової новизни		5	
1-2	3-5			
2. Чіткість формулювання об'єкта, предмета, мети і завдань дослідження				
об'єкт, предмет, мета і завдання дослідження не сформульовані	об'єкт, предмет, мета і завдання дослідження сформульовані неправильно	об'єкт, предмет, мета і завдання дослідження сформульовані нечітко	об'єкт, предмет, мета і завдання дослідження сформульовані чітко	15*
0	1-2	3-4	5	
3. Логічність структури та її відповідність темі роботи				
зміст та структура не відповідають назві роботи, визначеній меті та поставленим завданням	зміст та структура частково відповідають назві роботи, визначеній меті та поставленим завданням	зміст та структура відповідають назві роботи, визначеній меті та поставленим завданням	5	
1-2	3	4-5		
4. Методологічний апарат дослідження				
робота не має дослідницького характеру, базується на некоректному використанні методів дослідження	робота має дослідницький характер, але базується на не завжди коректному використанні методів дослідження	робота має дослідницький характер, базується на коректному використанні доцільних методів дослідження	5	
1-2	3	4-5		
5. Аналіз наукових джерел				
відсутній	поверхневий (аналіз стану проблеми здійснено за навчальною літературою та застарілими джерелами)	глибокий і всебічний (аналіз стану проблеми здійснено за новітніми вітчизняними і зарубіжними джерелами)	5	
0	1-3	4-5		
6. Системність і повнота у розкритті теми				
у роботі не розкрито основних питань	у роботі належно висвітлено окремі питання, або аналіз	у роботі висвітлено всі питання теми з опертям на фундаментальні	10	

щодо теми дослідження; робота ґрунтується на ненаукових положеннях	проблемних питань має дещо поверхневий характер; предмет дослідження істотно звужено	положення сучасної мовознавчої науки	
1-2	3	4-5	
7. Стиль, грамотність, логічність викладу			
робота написана зі значною кількістю допущених орфографічних, пунктуаційних та стилістичних помилок	робота написана українською літературною мовою з незначною кількістю допущених орфографічних, пунктуаційних та стилістичних помилок	робота написана грамотно, українською літературною мовою, не допускаючи орфографічних, пунктуаційних та стилістичних помилок	5
1-2	3-4	5	
8. Якість оформлення курсової роботи			
оформлення роботи не відповідає встановленим вимогам	оформлення роботи відповідає встановленим вимогам, але допущено кілька некоректностей	оформлення роботи повністю відповідає встановленим вимогам	5
1-2	3-4	5	
9. Аргументованість висновків, їх відповідність одержаним результатам			
в роботі відсутні висновки як результати дослідження, або вони не є конкретними та не ґрунтуються на положеннях роботи (не впливають з її змісту)	робота містить конкретні висновки щодо результатів дослідження, однак вони не є належно аргументованими та чітко викладеними	результати дослідження чітко сформульовані, належно обґрунтовані, мають науковий характер і практичне значення	5
1-2	3	4-5	
10. Ступінь самостійності автора роботи, особистий внесок автора в роботу			
робота має компілятивний характер, наукова полеміка відсутня	робота є частково самостійним дослідженням проблеми, що пояснюється фрагментарним характером наукової полеміки	робота є самостійним дослідженням актуальної мовознавчої проблеми	5
1-2	3	4-5	
11. Співпраця з науковим керівником при підготовці роботи			
робота підготовлена без погодження з	робота завершена і подана на кафедру у визначені терміни,	на всіх етапах виконання роботи студент виконував завдання за	5

науковим керівником або подана на кафедру з порушеннями встановлених строків	однак в процесі її виконання студент не погоджував свої дії з науковим керівником	погодження їх з науковим керівником; робота була вчасно подана на кафедру у готовому до захисту вигляді	
1-2	3-4	5	
12. Оцінка наукового керівника (без урахування захисту роботи)			
незадовільно	задовільно	добре	відмінно
2	3	4	5
Разом			75
ЗАХИСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ			
студент на захист не з'явився	студент не в змозі відповісти на поставлені запитання, неспроможний аргументувати положення роботи	студент намагається дати відповідь на поставлені запитання і робить спроби аргументувати положення роботи	студент допускає суттєві неточності у відповідях на запитання, не завжди належно обґрунтовує положення роботи
	студент дає правильні відповіді на всі запитання, але не завжди упевнений в аргументації, чи не завжди коректно її формулює	студент дає правильні та чіткі відповіді на всі запитання, правильно аргументує власну позицію	25**
0	1	2	3
			4
			5
Разом			25
Загалом			100

Курсова робота допускається до захисту за умови, що її попередня оцінка (за критеріями 1-12) за висновками наукового керівника становить **не менше 40 балів**

Примітки.

*Оцінка за **Чіткість формулювання об'єкта, предмета, мети і завдань дослідження** розраховується за ваговим коефіцієнтом 3.

Оцінка за **Захист курсової роботи розраховується за ваговим коефіцієнтом 5.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1.

Тема 1. Мовознавство та літературознавство
як складові частини предмету філології.

1. Наука як специфічна сфера суспільної пізнавальної людської діяльності.
2. Філологія як наука.
3. Літературознавство як наука.
4. Літературознавче дослідження.
5. Контекстуальний підхід. Ближній та віддалений контекст.
6. Іманентний підхід. Інтертекстуальність.

Тема 2. Літературознавчі методи XIX ст.

1. Загальна характеристика методів літературознавчого дослідження. Їх поділ.
2. Біографічний метод
3. Порівняльно – історичний метод (компаративістика).
4. Соціологічний метод.
5. Психологічний метод. Психоаналіз.

Тема 3. Літературознавчі методи першої половини XX ст.

1. Неоміфологічна школа. Аналітична психологія.
2. Структуралізм.
3. Рецептивна критика, герменевтика.

Тема 4. Літературознавчі методи другої половини XX ст.

1. Нарратологія.
2. Постструктуралізм та деконструктивізм.
3. Феміністична критика.

Тема 5. Тематика курсових робіт.

1. Принципи вибору теми курсового дослідження.
2. Тематика курсових робіт.
3. Проблема вибору теми курсового дослідження.

Тема 6. Структура курсової роботи, принципи цитування та посилання

1. Структура курсової роботи.
2. Принципи і правила цитування та посилання.
3. Принципи і правила оформлення курсової роботи.

Тема 7. Текст як художня реальність.

1. Поняття тексту. Його визначення та риси.
2. Взаємодія тексту художнього твору з реальністю.
3. Поняття "художня література". Художня література в її історичному розвитку.

Тема 8. Аналіз художнього твору як проблема сучасного літературознавства

1. Інтерпретація структури і змісту художнього тексту.
2. Аналіз ліричного твору.
3. Аналіз поетичного твору.
4. Аналіз драматичного твору.

Тема 9. Хронотоп художнього твору.

- 1 Література як мистецтво часове.
- 2 Час і простір в літературі. Поняття про хронотоп.
- 3 Модальності простору. Час та його значення в художньому творі.

Тема 10. Літературний твір як художнє ціле.

- 1 Цілісність літературного твору як проблема сучасної науки.
- 2 Ідейно-тематична основа твору, ідея і пафос, їх образна природа.
- 3 Проблематика художнього твору. Сюжет, конфлікт і фабула.
- 4 Композиція як вираження змісту художнього твору. Зумовленість композиції твору його жанром.

Назви змістових модулів і тем	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб	ін д	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Тема 1. Мовознавство та літературознавство як складові частини предмету філології.	2		-			2,5
Тема 2. Літературознавчі методи XIX ст.	4					10
Тема 3. Літературознавчі методи першої половини XX ст.	2					10
Тема 4. Літературознавчі методи другої половини XX ст.	2					10
Тема 5 Тематика курсових робіт	1					2,5
Тема 6 Структура курсової роботи, принципи цитування та посилання	2					5
Тема 7 Текст як художня реальність	1					2,5
Тема 8 Аналіз художнього твору як проблема сучасного літературознавства	4		10			10
Тема 9 Хронотоп художнього твору.	1					2,5
Тема 10 Літературний твір як художнє ціле.	1					5
Разом за змістовим	20		10			60

модулем 1					
<i>Усього годин</i>	20		10		60
<i>ІНДЗ</i>			-	-	-

6.3. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна
1	Структура наукових робіт. Особливості оформлення вступу	2
2	Основна частина курсової роботи. Висновки	2
3	Оформлення списку використаної літератури	2
4	Пошук та верифікація наукової літератури	2
5	Вимоги щодо оформлення курсової роботи	2
Разом		10

6.4 Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин (денне)
1	Вивчення обов'язкової та додаткової літератури, текстів лекцій тощо	40
2	Підготовка до практичних занять	10
3	Робота зі словником літературознавчих термінів	4
4	Підготовка до контрольних робіт та інших форм поточного контролю	3
5	Вивчення оформлення бібліографії	3
Разом		60

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА (у разі потреби)

Технічні засоби: комп'ютер, інтерактивна дошка, проєктор, мобільний телефон.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Васильковський О.М., Лещенко С.М., Васильковська К.В., Петренко Д.І. Основи наукових досліджень. Перші наукові кроки. Навчальний посібник для студентів агротехнічних спеціальностей. Харків. 2019.- 164 с.
2. Вегеш М. Основи наукових досліджень. Методичні матеріали для бакалаврів політології / Видання друге, доповнене. Ужгород: Ужгородський національний університет, 2023. 74 с.
3. Вимоги оформлення бібліографії по ДСТУ 8302:2015 <https://cuesc.org.ua/bibl.pdf>
4. Гончарук Т.В. Основи наукових досліджень: навч. посіб. – Тернопіль, 2014. – 272 с.

5. Даренський О. М. Основи наукових досліджень : конспект лекцій / О. М. Даренський, Д. А. Фаст, Д. О. Потапов. - Харків : УкрДУЗТ, 2016. - 78 с.
6. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. ДСТУ 8302:2015. Видання офіційне. – Київ : ДП “УкрНДНЦ”, 2016. – 21 с.
7. Мальська М., Паньків Н. Основи наукових досліджень : навчальний посібник – Львів : Видавництво ЛНУ імені Івана Франка, 2020. - 226 с.
8. Основи наукових досліджень: Навч. посібник / І.Ш. Невлюдов, Ю.М. Олександров, А.О. Андрусевич, О.О. Чала. – Кривий Ріг: Криворізький коледж НАУ, 2019. – 396 с.
9. Положення “Про академічну доброчесність в Ужгородському Національному Університеті”. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/12223>
10. Тулайдан В.Г. Основи наукових досліджень: навч. посібник. – Ужгород : УжНУ, 2017. — 105 с.